

NEBEZPEČNÝ PRECEDENS

ZDENKA WENZLOVÁ ŠVÁBEKOVÁ

Vydavatelstvo Elist

ZDENKA WENZLOVÁ ŠVÁBEKOVÁ

NEBEZPEČNÝ PRECEDENS

Autor: © Zdenka Wenzlová Švábeková
Korektúra: Julien Dan
Obálka: © Zuzi Maat
Vydavateľstvo: © Elist s.r.o., Liptovský Mikuláš
Tlač: Finidr a.s., Český Tešín
Rok vydania: 2022, prvé vydanie

Básne:

Zdenka Wenzlová Švábeková (všetky okrem str. 137, 176 a 180)
Jana Kuricová Tomaľová str. 137, 176, 180

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uchovávaná v rešeršných systémoch, alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického, či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, rešpektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-8197-459-5

Venujem ti knihu, v ktorej náhody spôsobujú pády.
Dozvieš sa v nej, ako ľahko prehliadame iných rady.

S láskou, autorka

Prológ

Rozhodnutie napísať práve tento príbeh spomedzi množstva iných námetov ľudských osudov nedalo na seba dlho čakať. Prišla za mnou na jednej akcii s prosbou, či by mi nemohla poslať svoj životný príbeh.

„Veľmi by som sa potešila, keby ste ho pretavili do večnej spomienky,“ pokračovala.

Predo mnou stála veľmi pekná tmavovláska s *melírom* a krásnym úsmevom na perách. Výber oblečenia zodpovedal vkusu, aj veku. Ten som jej odhadla približne na tridsať rokov.

Nikdy nikoho neodmietam, ale ani nesľubujem, že príbeh zvečním do knižnej podoby. Všetko záleží od toho, ako sa vyvíja jeho dejová línia, čím by bol inšpiratívny pre iných a či ja sama v sebe disponujem dostatočnou emóciou na jeho dotvorenie. Ani Tamaru som neodmietla.

O týždeň mi poslala príbeh svojho života v zápiskoch. Podľa doplňujúcich informácií ich začala zaznamenávať v čase uvedomenia si ťarchy, ktorú na seba prevzala v jeden večer, ktorý hrozivo začal a ešte hrozivejšie skončil. Ten príbeh ma okamžite oslovil. Rozhodla som sa spontánne vybrať si ho mimo poradia a okamžite začať na ňom pracovať. Je presne taký ako tie predošlé, plný ponaučenia. Ale aj tento má v sebe jedno veľké posolstvo. Poukazuje na silu ženy. Ak by ste si mysleli, že vás už ničím neprekvapím, vyvediem vás rýchlo z omylu. Aj do tejto knihy, ktorú držíte v rukách, som zašifrovala trvalý odkaz pre citlivú a vnímavú dušu čitateľa.

Navzdory tomu, že to nebola Tamara, ktorá pošpinila rodinu Vicianovú, situácia po jej emočnom zlyhaní

odštartovala hodiny vypočúvania, stresu, obviňovania vlastnej matky a v konečnom dôsledku aj vynesenie rozsudku v mene republiky. Akoby nechápala, čo to znamená. Mala v sebe zakotvený iba mrazivý pocit vlastnej viny, z ktorého ju nevyslobodil odporúčaný psychiater, ani psychológ v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých. Tam ju totiž umiestnili po vražde vlastného otca.

Keď sa napokon silou vôle psychicky ako tak pozbierala, prišla na to, že zostala na svete sama uprostred svorky dravcov. Tí si z jej doráňaného tela a duše odhrýzali po súste toľko, koľko pre seba potrebovali a z nej sa stávala troska. Vtedy pozbierala posledné zvyšky svojich síl a vzoprela sa.

To vážne nevymyslíš, to je reálny život ženy v tomto sto-
ročí.

Slabý podľahne a silného zocelia

„Zbohom, dáma. Pokračuj v živote tak, aby si sa sem už nikdy nemusela vrátiť,“ týmito slovami ma vyprevádzala policajtká, odomykajúca ťažké železné dvere, akúsi tenkú čiaru medzi svetlom a tmou. Pozrela som sa jej do tváre a objavila v nej súcit. Alebo sa mi to len zdalo? Za tri roky tam som sa stretla s kadejakými pohľadmi, odpornými slovami a nechutnými dotykmi. Tento jej, aj slová, ktoré hovorila, sa mi zdali byť z nich najúprimnejšie.

„Zbohom, určite sa nevrátim,“ odpovedala som ticho a s ruksakom na chrbte a jednou igelitkou som vyšla v ústrety slobode. Len čo som vykročila z dverí ústavu, objaľ ma slnko svojimi teplými lúčmi.

Toto bude ďalší deň v mojom živote, ktorý mi naveky uviazne v pamäti, pomyslela som si.

Dvadsiateho marca som mala osemnásť a v deň, keď som opustila miesto môjho trojročného pobytu, som sa znova narodila. Narodila pre nový život. Do prepúšťacích papierov mi okrem iného napísali dátum 01.07.2004. Dala som si ich do obalu k rozsudku, ktorý mi mal pripomínať deň, v ktorom vina prekryla vinu.

Nesmelo som kráčať v ústrety zabudnutému a nasadenutím na vlak som bola každou minútou bližšie k nášmu bytu v Galante. Mamu som videla naposledy na súde. Nevenovala mi ani jeden pohľad a vypovedala zdanlivo v môj neprospech. Hnevala sa a zjavne nepripustila možnosť, že som to bola ja, ktorá ju chcela ochrániť, nevedomujúc si dôsledky svojej neuváženej reakcie na agresiu otca. Na druhej strane opomenula povinnosť chrániť svoje dieťa a nedopustiť nič z toho, čo tej hrôze predbiehalo. Nikomu som nepriznala, že mama vedela o veciach, ktoré so mnou

robit vlastný otec. Celé tri roky som ju sebe ospravedlňovala s vedomím, že aj ona trpela a bola ešte v šoku z toho, čo sa napokon stalo. Dnes viedli moje kroky domov s obavamami. Domov, pretože iné miesto, kde by som mohla ísť, nepoznám. Matka sa na súde vyjadrila, že po výkone trestu môžem prísť naspäť. Túžba po jej objatí a pohladení silnela každým dňom odluky. Miesto náručia mamy sa mi za tie roky ušlo mnoho zvláštnych výchovných faciek, vyhrážok, nechutných zovretí, zneužívania a ostrých prísľubov.

„Buď ticho a drž! Ani neštekni!“

Po niekoľkých fackách a iných výchovných metódach, ktoré sú tam zaužívané, som sa prestala brániť. Br, pri spomienke na tie noci ma striasalo ešte aj v tejto letnej horúčave. Vraj ústav na výkon trestu pre mladistvých má v sebe akési výchovné a nápravné poslanie. Pravda je niekde uprostred.

Slabý vždy podľahne a iba silného zocelia.

Predčasne dospelá som sa snažila prežiť, aby som vonku mohla začať svoj život ženy. Za každú cenu som chcela prestať cítiť pach krvi a čímkoľvek zo seba zmyť ten strašný pocit viny. Na hodinách psychológie som počúvala, ako sa ma snažia viesť k resocializácii, pomáhajú mi obnoviť rodinné a sociálne väzby. Neviem, či niekto objavil v mojom pohľade náznak výsmechu. Všetci sa tvárili neosobne až ľahostajne a nezaujímala ich spätná odozva. Ktovie, či kompetentní vedeli, čo sa deje za múrmi toho ústavu. Kto všetko sa osobne podieľal na tej takzvanej prevýchove, alebo sa na všetko pozeral ako na zaujímavý film. Trest som dostala na základe mravnej a rozumovej vyspelosti, čo bolo jasným predpokladom pre rozpoznanie závažnosti a protiprávnosti konania.

Zapišťali brzdy a vlak zastavil v stanici. Pri vystúpení z vozňa sa mi do žalúdka zavírtal akýsi červ strachu a ten

mi stiahol bránicu, ktorá mi sťažila nádych, až som sa rozkašlala. Zostala som stáť na Staničnej a očami mapovala cestu k našej bytovke.

Nie je to ďaleko a možno sa pohľadom na to, čo sa za tri roky v mestečku zmenilo, zbavím strachu, ktorý mi bubble v žalúdku, pomyslela som si a vykročila.

Stojac pri dverách, cez ktoré ma naposledy vyviedli von policajti, sa nervozita premietla do neprijemnej tiesne, ktorá mi sťahovala hrdlo. Po chvíli zaváhania som zazvonila. Z vnútornej strany bytu moje uši zaznamenali ťažké kroky. Nepatrili mojej mame. Po otvorení dverí sme sa obaja na seba pozerali s údivom. Keby som nepočula z bytu mamin hlas, asi by som si pomyslela, že som omylom zazvonila pri cudzom byte. Predo mnou stál obrovský chlap s dlhými vlasmi a neupravenou bradou.

„Kto je to, Zoli?“ jej hlas ma ubezpečil, že som správne. Nadýchla som sa a pokúsila sa o úsmev.

„Dobrý deň, ja som Tamara.“

Nadvihol husté obočie a pohladkal si rukou bradu. Zakašlal, otočil sa a miesto odzdravenia zakričal do priestoru.

„Viera, poď sem! Máš tu Tamaru!“

V tom okamihu mi bolo jasné, že dotýčny vie, kto som. Mne ale nebolo jasné, kto bol on, obrovský chlap s bradou, ani čo robil v našom byte. Vtom som ju zbadala. Zastala uprostred chodby a zízala na mňa ako na príznak z rozprávky o duchoch.

„Už ťa prepustili?“

„Áno,“ šepla som so stiahnutým hrdlom.

„Čo tu chceš?“ nespúšťajúc zo mňa zrak podišla bližšie a dala si provokačne ruky v bok.

„Pustili ma dnes, písala som ti. Neodpovedala si a tak som prišla domov.“

Stisnuté hrdlo mi vytlačilo slzu, ktorá sa bez pokynu

plazila dole licom.

„Tu už nie si doma. Si plnoletá, zariad' sa ako vieš. Vrahyňu si do bytu nepustím. Mám nového manžela, keď si mi už jedného skántrila. Nebudem riskovať, že sa ti zachce zvädzať aj jeho.“

Rozhodila ruky na znak svojho skalopevného rozhodnutia. Uprela oči na svojho partnera, akoby v ňom hľadala podporu. Ten stál ďalej v zaujatom postoji *bodyguarda* a keďže ju nikto neohrozoval, iba sa mlčky s úškrnom prizeral.

„Mami, preboha, veď ty vieš, ako to bolo naozaj! Otec ťa bil, kopal!“

Pomaličky mi stúpala adrenalín.

„Koľko žien muž bije, čo však neznamená, že ho ich dieťa má zabiť. Neospravedlnili ti to ani pred súdom a vraždu otca neospravedlníš ani sama pred sebou.“

„Mami, vieš, čo spravil aj mne, ako mi strašne ublížil. Bola som dieťa, zneužil ma, potupil, aj bil,“ zopla som ruky a z očí sa mi plazil vodopád slz.

„Nebudem počúvať klamstvá vrahyne, odíď!“

„Mami, preboha, nevyháňaj ma! Nemám kam ísť, ani kde spať. Nemôžeš ma vyhodiť na ulicu, mám len teba.“

„Odstúp od dverí, zatváram. V kuse nariekaš a rozprávaš nezmysly. Všetky tvoje veci som vyhodila, aj tak by ti nepasovali. Vidím, že ťa asi riadne ťahali za uši, vyrástla si viac než treba,“ sotila do mňa rukou a pribuchla dvere.

Chvíľu som neprítomná duchom v tom slzavom údolí zablúdila. Bolesť ma sklátila na zem pri dverách. Sediac tam, opretá o chladivú stenu, som hľadala v sebe silu postaviť sa. Odísť od dverí, za ktorými bola ilúzia domova a hľadať novú cestu pre svoj budúci život. Tri roky som za traumatických situácií budovala v sebe pud sebazáchovy, ktorý mi aj teraz pulzoval v hlave ako srdce v chorej hrudi.

Pozviechala som sa zo zeme, zahľadela na dvere bytu, ktoré zostali pre mňa navždy pribuchnuté ako minulosť,

na ktorú som chcela zabudnúť a opustila som priestor sebatýrania.

*Tak odrazu som bola nikto a nič,
rana a bič,
rany krvácajúce bez krvi,
vybielená na duši v tele biele žily.
Dnes by sa ani upíri krvi nenapili.*

Z hrdla sa mi začala plaziť akási zvláštna melódia, hoci ho ešte pred chvíľou zvieral krč vzlykov. Kráčajúc ulicou nikoho, sledujúc okolo seba ponáhľajúcich sa ľudí, zachcelo sa mi zošalieť. Sadla som si na lavičku pri starom ošarpanom dome, kde ma ako na povel zasiahla zvláštna epidémia smiechu. Psychiater by povedal, že mám prejavy hystérie a dal by mi upokojujúcu injekciu.

Nie, nie som šialená. Len potrebujem dostať zo seba absurditu, ktorá vošla do môjho života bez zaklopania a silne zatriasla mojím sebedomím.

V oboch dlaniach som zvierala absenciu istoty a každá minúta žiadala odo mňa skutok. Uzdraviť svoju ubolenú dušu procesom odpustenia, bolo znakom nadobudnutia sebaúcty. Tým, že budem mamu obviňovať, nezmením jej vzťah ku mne. Až na ulici som pochopila, že tento postoj v riešení zdanlivo neriešiteľného bol vo mne. V mojom súcite, otvorenosti a odvahe čeliť všetkému, čo prišlo a malo prísť. Odrazu sa môjho pleca dotkla čiasa ruka. Zdvihla som hlavu a zbadala vedľa seba usmiatu starenku.

„Čože ťa tak rozosmialo, dievčatko? Počula som ťa až do kuchyne. Dobré sa ti sedí na lavičke? Tú robil ešte môj nebohý muž. Prisadnem si na kus reči. Dnes sa ľudia veľmi ponáhľajú, už nie je s kým posedieť a poklebetiť.“

Sadla si, zamrviac sa spokojne na lavičke, ku ktorej ju

isto pýtali krásne spomienky.

„Ste milá pani. Pravdupovediac, smejem sa nad sebou ako som dopadla a smiechom naberám silu bojovať,“ ani neviem, ako som sa odvážila k tejto spovedi.

„Čože sa ti stalo? A akože sa voláš?“

Zobrala mi ruku do svojej a druhou ma po nej pohladila. Telom mi prešiel mráz pozitívnej emócie. Dotyk človečiny bol tak silný, že som pocítila potrebu zdôveriť sa. Vychrlila som zo seba tieseň ako naučenú poučku.

„Volám sa Tamara. Nemám nikoho. Vlastne od dnes už ani domov a neviem, kde budem spať.“

Prekvapene sa na mňa pozrela a v tvári mala čudný výraz.

„Panenka skákavá, Tamarka. Máš nádherné meno, ešte som také nepočula. Ako sa môže stať, že nemáš kde bývať, že nikoho nemáš? Predsa nemôžeš zostať na ulici. Táto lavička je iba na sedenie!“ dodala zvýšeným hlasom, akoby sa bála, že sa na nej uložím.

„Mama má druhého manžela a vyhodila ma, že mám už osemnásť, aby som sa starala sama o seba. Nebojte sa, nehodlám spať na tejto lavičke.“

Uvedomila som si, že starenke nemôžem spôsobiť šok svojou úprimnou spoveďou, že som si odpykala trest v nápravnovýchovnom ústave za vraždu otca. Možno by utiekla a s ňou aj hrejivý materinský dotyk.

„Ako to mohla spraviť? Bože uchovaj, vlastná mama a taká macocha. Kam teraz pôjdeš, drahá moja? Nemáš ani kamarátku?“ vyzvedala.

„Netuším, čo mám robiť, kde sa podejem. Takú kamarátku nemám, ku ktorej by som mohla ísť, vlastne ani rodinu. Snáď si nejako poradím, babička, nerobte si starosti. Iba naberiem dych a pôjdem ďalej. Našťastie mám nejaké peniaze.“

„Krásne si ma pomenovala. Nemám vnukov, preto som babička iba rokmi, ktoré sa nedajú retušovať ako vrásky

na čele. Mám dospelého syna, rozviedol sa a nemá žiadne deti. Teraz býva so mnou. Je však stále akýsi chorý a nevedia, čo mu je. Darmo má kopec priateľov medzi lekármi, nikto mu nič nepovie. Alebo mi niečo tají, ktovie? Týždeň bol v nemocnici, zajtra by ho mali prepustiť. *Jójda*, Tamarka, vieš, čo mi napadlo?!" zahľadela sa na mňa a usmievajúc sa pokračovala.

„Veď ty môžeš spať u mňa. Ako rýchlo sme to vymysleli,“ stískala mi ruky a oči jej žiarili zvláštnou radosťou. Zato ja som sa zhrozila.

„Nie babička, to nemôžem prijať! Nepoznáte ma. Som pre vás cudzí človek! Musíte si dávať pozor. Nesmiete si domov vodiť ľudí, o ktorých nič neviete!“

Až som sa scvrkla pri predstave, žeby takúto starú ženu mohol niekto oklamať.

Bože môj, keby tak vedela, kto som, zaúpelo moje vnútro a srdce sa mi rozbúchalo strachom a obavou.

„Neboj sa, Tamarka, cítim, aké si dievča. To dobré ti preteká očami, hoci v nich vidím smútok. Nie som nezodpovedná a hlúpa stará baba, aj keď som mala tento rok v marci sedemdesiat,“ povedala a odmlčala sa.

„To je krásne. Aj ja som sa narodila v marci, dvadsiateho,“ nadšene som skríkla. Prišlo mi to ako osudová náhoda. Ale keď som počula reakciu z úst starency, ešte dobre, že som sedela.

„Tamarka, to je znamenie. Však aj ja som sa narodila dvadsiateho marca,“ zasmiala sa. „Ty máš však obrovskú výhodu a tým je rok narodenia. Máš ešte život pred sebou, kým ja som už takmer na jeho konci,“ povedala so smiechom a mne zostalo akosi smutno. Babička si to vysvetlila po svojom a postavila sa, berúc do rúk moju tašku.

„Ideme, Tamarka. Bývam na prízemí a je čas obeda.“

„Neviem, či môžem, nepríde mi to ako dobrý nápad,“ posledná možnosť vycúvať sa nevydarila. Babička s mojou taškou v ruke smerovala k bráne domu.

„Poď a neodvrávaj starším, slečna.“

Vstala som a v mojej dušičke zasvietilo svetielko obrovskej nádeje.

Malými schodíkmi sme sa dostali k dverám, na ktorých som si stihla prečítať meno majiteľky, Tatiana Vrbiarová. Ihneď som si uvedomila zhodu našich iniciálok.

Babička, ako som si ju nazvala, odomkla byt so slovami, ktoré mnou prešli sťaby vrúcne objatie. Ale obratom ma obľial strach tak silno, až mi vystúpil na čelo v podobe studeného potu.

„Tamarka, vitaj doma. Odlož si veci. Povodím ťa po byte. Je pre starú ženu naozaj veľký, hlavne na upratovanie.“

Zatvorila som za sebou dvere a v rozpakoch, ktoré mi vohnali červeň do líc, som zostala stáť bez pohnutia v chodbe.

„Tamarka, tak čo je s tebou? Viem, nemám tu luxus, všetko je staré, zišlo by sa prerobiť. Manžel bol dlhé roky chorý a minulý rok zomrel. Starej žene sa nežiada ten stres pri prerábke a nový nábytok sa do starého bytu neoplatí. Chcem dožiť v pokoji. Potom nech si syn prerobí, keď ma tu nebude,“ vychrlila na mňa svoje ospravedlnenie, netušiac, že ani my sme doma nemali lepšie. Vyzula som sa a odložila ruksak na skrinku.

„Máte to tu ako v rozprávke. Vôbec mi nevadí starý nábytok. Pomôžem vám upratať. Som mladá a zvládnem to.“

Na obe líca jej sadol úsmev a v očiach sa zalesklo šibalstvo.

„Vidíš, prozreteľnosť božia je s nami všade. Pomôžeme si navzájom. Poď konečne ďalej,“ potiahla ma za ruku.

Ukázala mi byt. Naozaj bol veľký. Štyri obrovské izby preplnené nábytkom a akýmsi zberateľským fenoménom. Obrazy, ocenenia, keramika. V obývačke sa mi páčilo staré hojdacie kreslo, nad ktorým visel portrét mladého muža. Manžel alebo syn? Nepýtala som sa. Na malú chvíľu som

zabudla, kto som a odkiaľ som prišla. Odvšadiaľ dýchalo na mňa teplo domova, ktoré mi vohnalo do očí slzy, čo neušlo pozornému pohľadu mojej hostiteľky.

„Tamarka, neplač, už nie je dôvod. Choď si umyť ruky a pomôžeš mi servírovať obed. Dnes budeme dve a zajtra traja,“ usmiala sa. Zrejme pri pomyslení na syna.

„Som vyučená v odbore kuchár - čašník, verím, že to zvládnem,“ podala som malú informáciu o sebe a nečakajúc na reakciu, išla som si umyť ruky.

Keď som v kúpeľni pozrela na svoju tvár v zrkadle, zhrozila som sa, ako vyzerám. Zavrátila som sa podrobnejšie do svojho pohľadu a skúmala, či nájdem v sebe odvalu povedať tej dobrej a dôverčivej žene o sebe pravdu. Odhodlaná som vošla do kuchyne, kde pani zohrievala obed.

„Nachystaj taniere aj na polievku, Tamarka. Smelo si všetko otvor a skús nájsť, čo potrebuješ k prestieraniu.“

Na malý moment som zaváhala, čo neušlo jej pozornému pohľadu. Otočila sa tvárou ku mne.

„Prepáč moju otvorenosť a ponechanie priestoru na tvoj rozum. Vieš, bola som učiteľkou a na dôchodku som viedla krúžky varenia, kreslenia a nejaký čas som vypo-máhala v družine. Ponechanie priestoru na premýšľanie bolo mojou slabosťou, ale aj taktikou, ako neznechutiť deťom samú seba a naučiť ich zodpovednosti za svoje rozhodnutia. Napokon, keď si vyučená kuchárka, možno sa niečo aj ja naučím od teba.“

„Ďakujem, pokúsim sa zapojiť rozum a svoje vedomosti, aby som obstála v skúške,“ zatvárila som sa vážne a obrátila svoju pozornosť na linku, kde bolo skryté tajomstvo môjho úspechu. Zdanlivo som si poradila so všetkým, iba nie so svojím rozhodnutím povedať tejto milej babičke pravdu. Moja hostiteľka brala všetko samozrejme a na nič sa ma nepýtala. Sama sa rozrozprávala, spomínala a každou vetou mi bola bližšie. Keď mi ukázala izbu, kde som

mala spať, rozhodla som sa, že ju nemôžem sklamať tým, žeby som jej povedala, kde som bola tri roky a za aký skutok. Určite by si nenechala u seba v byte vrahyňu. Možno bude dobre pre ňu, aj pre mňa, keď sa to nedozvie. Posnažím sa nájsť si prácu a zaradiť sa do života tak, aby som nesklamala seba, ani iných.

Ráno o šiestej som vyšla z izby a moja hostiteľka sedela v kuchyni za stolom.

„Dobré ráno, čože tak skoro?“ podišla som k nej. Bola akási bledá. „Nie je vám dobre?“

„Už je všetko v poriadku, dala som si tabletku, tá zaberá rýchlo. Znova sa mi sníval sen o mužovi a vtedy mi príde akosi ťažko.“

„Spravím vám čaj, raňajky?“

Pozrela sa na mňa a rozosmiala sa: „Vidiš, toto je to, čo mi chýbalo. Takýto život a pomocníčka v dome. Sprav, ale nie čajík, kávičku mi sprav a seba, čo len chceš a nájdeš. Keď som ťa včera videla, ako si sa zvrátila po obede, aj pri večeri, veru ti do kuchyne *kafrat'* nebudem.“ Bola som rada, že som ju rozosmiala. Tá drobná žienka mi prišla, akoby bola z iného sveta, než bol ten môj.

„Len aby ste zjedli to, čo pripravím.“

„Neboj sa slečna, ja som vďačný stravník. Moji rodičia ma učili, že to, čo je na tanieri, sa musí zjesť. Nesmela som si naložiť a nedajbož to nezjesť. Nechať na tanieri sa veru nesmelo. Vyhodiť chlieb? Veru nie, je to boží dar.“

Na raňajky som spravila lievance a kávu. Pripadala som si v jej kuchyni viac než doma. Ona celú dobu rozprávala a mne úsmev rozpínal líca.

Bola veľmi múdra a dobrá. Po raňajkách sme ešte dlho sedeli a rozprávali sa o živote. Otázku, ktorú mi položila, som čakala už včera a bola som na ňu pripravená.

„Tamarka a kde pracuješ?“

„Skončila som učňovku a teraz by som mala mať

prázdniny. Ale pohľadám si radšej robotu aj počas voľna, keď mi už netreba hľadať ubytovanie, snáď to nebude taký problém.“

„Si šikovná, určite si nájdeš. Tak sa neponáhľaj, len sa poobzeraj, daj si týždeň oddych a potom sa zaradiš do pracovného procesu. Týždeň oddychu ti stačí, aspoň si na seba zvykneme. Spoznáš môjho syna. Má tridsaťpäť rokov, ale je to dobrák od kosti. Nemal šťastie na ženu.“

„Asi to má po vás, tú dobrotu, myslím. Napadlo mi, žeby sme mu mohli pripraviť na privítanie tortu, čo poviete?“

Nápad to bol dobrý, aby sme o seba nezavadili a ukázala som sa byť užitočná.

„Tamarka, ty vieš aj piecť?“ začudovane pokrútila hlavou.

„Viem, len netuším, čo máme doma, aby sme mohli vypekať. Treba mi pozrieť a niekedy sa dá aj improvizovať,“ ubezpečila som ju o svojich schopnostiach.

„Čo nemáme, dá sa predsa kúpiť. Obchod nie je ďaleko. Môžem ísť.“

„Och to nie, kúpiť drobnosť, ktorá nie je v dome, môžem aj ja. Mám peniaze,“ ponúkla som sa.

„Ešteže čo! Peniaze na nákup ti dám ja. Len si ty svoje nechaj, nikdy nevieš.“

„Kedy by mal prísť syn?“

„Asi až po obede. V nemocniciach sa neponáhľajú. Kým príde vizita a napíšu lekársku správu, je dávno populudní.“

„Dobre, teda najprv upracem a potom pozriem, čo je treba do kuchyne. Nakúpim, uvarím, napečiem. Vy zatiaľ oddychujte. Aby som neprevrátila byt hore nohami, ukážete mi, kde je vysávač, handry a čistiacie.“

„Dievčinka moja, si ako víchor, teba mi poslal Boh,“ chytila ma za ruku a tak, ako to spravila na lavičke, v jednej dlani ju podržala a druhou hladila. Za roky utrpenia som brala všetko ako zázrak, ale aj zadosťučinenie.

Keď som upratala, osprchovala som sa a obliekla. Prezrela som, čo je v chladničke, v komore a napísala na lístok, čo musím kúpiť. Babička, ako kôpka šťastia usmiata od ucha k uchu, držala v ruke päťstokorunovú bankovku a podávala mi ju spolu s taškou.

„To bude veľa, nemáte drobnejšie?“

„Nie, Tamarka, veď ti vydajú. Môžeš kúpiť aj ovocie.“

Berúc jej peniaze z ruky, sadla na mňa zvláštna tieseň. Pozrela som na hodiny, bolo pol jedenástej.

Stíham, pomyslela som si.

„Dobre, budem sa ponáhľať. O pol hodinku som tu. Zavzvoním.“

Vychádzajúc z brány som sa takmer zrazila s mužom, ktorý mi niekoho pripomínal, alebo som ho už niekde stretla, ale netušila som kde. Vypustila som ho z hlavy, v ktorej som toho na ten deň mala neúrekom veľa.

Nákup som zvládla celkom rýchle, obchod bol neďaleko a ako som predpokladala, netrvalo mi to viac než pol hodinu. Do vchodu domu som sa dostala bez problému a zazvonila pri dverách. Tie sa po chvíli prudko otvorili a stál v nich muž z chodníka. Až mnou ako elektrika prešla spomienka stará jeden deň. Premeral si ma, znenazdajky chytil za ruku a skôr než som stihla pozdraviť, ťahal ma do obývačky. Tam ako hŕstka nešťastia sedela pani domu a pred ňou bol vyhádzaný obsah môjho batoha. Zrak mi zastal na mojich dokladoch vysypaných na stole. V tom okamihu som pochopila.

„No, mama, tu máš svoju mladú dámu,“ vytrhol mi tašku s nákupom z ruky.

„Prosím si výdavok,“ stál nado mnou ako policajt, čím mi v okamihu pripomenul, odkiaľ som vyšla. Siahla som do vrecka a podala mu blok z nákupu, aj s peniazmi. Pozrel blok a zrátal peniaze. Babička prežívala asi najväčšie sklamanie svojho života. Oči plné slz upierala na mňa